

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári chequeszámú 10.489. szám.

Meggyalázva!...

A horvát obstrukciónak vége.

A horvátok nagyszájú, magyart gyalázó, vert csoportja szégyenteljesen vonult ki a magyar törvényhozás fényes termeiből...

De ha igazságosak akarunk lenni és főleg őszinték és elfogulatlanok, be kell vallanunk, el kell ismernünk, bünbánólag meg kell gyónnunk: hogy az ő szégyenüknél nagyobb a mi szégyenünk; mert az ő rakoncátlankodásuk a mi gyengeségünk szüleménye volt...

Es különösen gyenge volt a mi pártunk, a függetlenségi párt, mert többségének erejével nem tudta csirájában elfojtani, alapjában megismerni a horvátoknak már a vita elején észlelhető galád szándékukat; nem tudta felismerni a helyzet fenyegető voltát, de meg tudta engedni azt, hogy a magyar törvényhozás termeiben, a magyar nyelv megcsufolására heteken át idegen nyelven folytatták a vitákat, olyan nyelven, melyet kívülők senki se értett; olyan nyelven, melyen a leggaládabb módon folytatták nem annyira a szönyegen levő javaslatok feletti vitát, mint inkább a népek lázítását lefelé: Zágráb felé.

A magyar képviselőházban folytatott horvát nyelvű oktalanságok, kirohanások nem a magyar kormányának, nem a magyar képviselőtestületnek szólotak; itt hangzottak el, de Horvátország népei közé innen kerültek le a magyar nyelv és a magyar nemzet ellen roppitott üszkők; és ez égető üszkők fogékony tápanyagra találtak, mert a Horvátországba visszavonuló néplázító vezérek, az ország határától egész Zágrábig diadalmenetben vonultak hazájukba, hogy ott tovább izgassanak nemzetiességünk és államiságunk tekintélye ellen.

Es elérték céljukat! A fanatizált, félrevezetett tömegek virágokkal hintették be utaikat. Zágráb ünnepi díszöltött; óriási emberaradat hömpölygött a pályaudvaron és környékén és a kiket a hazaárulás bélyegével kellett volna illetni, azokat megtették nemzeti hőökké...

Jellasics lovasszobora, horvát nemzeti zászlókkal volt fellobogozva, rajta e felirattal: „Ébredj bán! Horvátország hív téged! 1848—1907.”

A nálunk dadogó, hebegő gyászalakok ott cicerói ékesszó-

lökká váltak és annyira tüzelték a vak tömegeket, hogy azok nekirontottak, *meggyalázták, letépték, leköpték és összetörték a magyar cimereket!*...

A magyar cimert! A mi szent jelvényünket, melynél szentebbet csak Szent István királyunk, évezreden át megőrzött koronájában birunk!

Ha még ez sem elég, ha még ez az embertelen, állatias vadtság sem riaszt fel mákonyos álmunkból, és hazafiatlan közönyünkben, — ha még fenyegetett magyar véreinkért, meggyalázott magyar cimereinkért, a mosdatlan tajtékzó szájakból reánk szórt hitvány rágalmakért, piszkos szidalmakért sem tudunk elégtételt követelni, kapni, vagy szerezni, akkor a magyar nemzet önállóságának fogalmán méltán kacaghatnak belső és külső ellenségeink egyaránt, mert az már nemcsak erőtlenségünket, de gyávaságunkat is hirdetné a világnak...

Es hogy a dolgokat idáig engedték fejlődni, határozottan közönyünk és erőtlenségünknek köszönhetjük; azt a hetekig tartó garázdálkodást csirájában kellett volna elfojtani; nem kellett volna annak a mult hibájában rejelő „is” szócskának olyan tág értelmezését megengedni, hogy heteken át visszaéljenek vele, heteken át idegen nyelven beszéljenek a magyar korona országainak képviselői a magyar országházban, — olyan nyelven, melyet nálunk senki, odalent Zágrábban pedig mindenki nagyon jól megérthetett.

Megtörtént; elmúlt és a jelenben, a zágrábi eseményekben megkapjuk érte a leckét és levonhatjuk belőle a tanulságokat a jövőre nézve is.

Az a jövő pedig rideg, sivár, kietlen, sőt a legnagyobb mértékben *veszedelmes is*. Maholnap bezárulnak az országház kapui és abból, amit alkotmányunk és nemzetiségünk megerősítésére, közgazdasági helyzetünk szilárdítására ettől az évtől vártunk, minden, de minden *a jövőre maradt*.

Azalatt pedig künn és benn ezer meg ezer aknák fenyegetnek; mint Damokles kardja függ a fejkünk fölött: a kiegyezés, az alkotmánybiztosítékok, a létszám-emelés égető kérdése; belső és külső ellenségeink megrontásunkra, megsemmisítésünkre, a magyar nemzet és a magyar géniusz eltiprására szövetkeznek.

Vak aki nem látja, köszivü, érzéketlen az, aki lelke mélyén nem érzi, hogy százszorta súlyosabb, százszorta veszélyesebb, százszorta válságosabb a helyzetünk, mint 48 előtt volt...

Es nincs más fegyverünk, nincs más bizalmunk, mint: *az összetartás!*

Ezer év multán elérkezett az ideje annak, hogy a magyar nemzet minden igaz hű fia — kivétel nélkül — egy eszmében összeolvadjon...

Ezer évi történelmünk tanúsága annak, hogy minden törekvésünknek, nemzetünk önállóságának, nemzetünknek nyelvében való megszilárdulásának mindig a *széltűzódás*, az egymás iránti agyarkodás volt legelső sirásója; hiába folyt annyi vér fiaink legnemesebb véréből, hiába vívták meg a szabadság nagy és szent harcát, örök megtört, nem annyira a tulnyomó ellenség nagy erején, mint inkább saját erőtlenségünkön, mert akkor is — mint ezredéven át, — *a magyarnak legnagyobb ellensége a magyar volt*.

Hát egy ezredév után, most, ne legyen így!

Minden egyéni törekvésnek, minden egyéni érdeknek és erőnek, a közérdekben kell összeformálni, a közös erőben együttesen érvényesülni.

Rázzuk fel magunkat, társadalmunkat, rázzuk fel a népet tunya tétlenségéből. Kezdjük meg a szervezkedés, a tömörülés, az erők egyesítésének nagy munkáját. Ide már nem üres ígéretek, de határozott tettek kellene!

Képviselőinkhez szólunk legelsőbbben; köteleességszerűen őket illeti meg az általunk oly gyakran megsürgött, kezdeményezés munkája.

Szervezni kell országunkban, szervezni kell megyénkben, községeinkben a függetlenségi 48-as pártot.

Ez elől nem szabad, nem lehet már tovább kitérni; aki ez ellen elzárkózik, az méltán magára zudithatja a gyanu vádját: hogy zavarosban halász. Szint kell vallani... elveket terjeszteni annak aki nem a függetlenségi párt züllését lesi — taktikából...

Az országház szünetel...

Legyen ez a szünet a munkának, a nép jólétének, a párt szervezésének szentelve.

Elengedhetetlen köteleességük mindazoknak, akik mandátumukat a függetlenségi eszmék jel-szavával, a függetlenségi párt

lobogója alatt nyerték a nép bizalmából, kötelességük most — az utolsó órában — ez eszme szolgálatába állva, a népet és a társadalmat felvilágosítani: mily óriási veszedelmek fenyegetik a magyar nemzetet; kötelességük ezt a nemzetet lethargiájából felverni; kötelességük ezt a nemzetet szilárd összetartásra, egy cél, egy eszme körül csoportosítani, hogy mindenre, még a legrosszabbra is készen találjanak ellenségeink...

Es ha ezt tenni most is elmulasztanák, nemcsak a multért, de a jelenért és jövőért is rájuk fog nehezedni a felelősség sulya, mert a nép rájuk bízta anyagi és erkölcsi, valamint nemzeti javainak megőrzését is. D. A.

Vármegyénk közgazdasági viszonyai.

II.

Bányáipar. A szentkeresztbányai vasbánya berendezési hiánya és a vasutól való távolsága miatt a vasbányászatra nagyobb sulyt nem fektethet. Főtermelése a kapa, ásó és ekevas.

A lövetei festékbánya rövid fennállása óta lendületnek indult; hátránya, hogy a vasuti állomástól messze esik.

Márványbányáink még mindég a kísérletezés előtt állanak.

A parajdi sóbánya történetében az 1906. év nevezetes fordulópontot képez, mert ebben az évben a bányamű termelése az előző évekhez képest majdnem megháromszorozódott.

A fazekas ipar az egész kamarai kerületben hanyatlott, kivéven Székelyudvarhelyt, hol folyton fejlődésnek indul.

A kályhás ipar nem bírja ki a versenyt a gyári készítményekkel és a Székelyföldre is a felvidékről hozták a szükséglet nagy részét.

Festékgyártás. A Lövetei község határában 1903. évi július 1-én megnyitott „Első Erdélyi Festékgyár” sárgaföld festéket, satinobert és erdélyi pirosfestéket gyárt. Tavaly eladott 7 vasuti kocsi árut, jövőre azonban már 27 kocsi megrendelése van, ami azt bizonyítja, hogy a kereslet nagyban emelkedik.

Faipar. A fűrészelt áruk gyártása nagy arányokban folyik a távolabb eső havasokban is.

Az asztalos ipar kielégítően ment, azonban az anyag drágulása, a munkaviszonyok zavarossága, a munkabérek emelkedése sok visszamaradást okozott.

A kerékgyártó ipar különösen a vidéken némi lendületnek indult.

A kádár ipar a kamara egész kerületében kihalóban van.

A timár ipar megyénkben még türehető, de máshol szinte kivészóban van és a kamara feladatául tüzet ki, hogy az új kornak megfelelő timár iparos munkás elemet neveljen.

A szijgyártó ipar helyzetete javult, mert lépést tartott a kor haladásával s azért megfelelő színvonalon áll.

A szabó ipar helyzete némileg javult. Ez iparág tulsok és egymás közt erős versenyre vannak utalva; csak a szövetezés javíthatna helyzetén és gátolhatná a sok pénznek külföldi vállalatok zsebébe vándorlását.

A cipész ipar az utóbbi évekhez viszonyítva némileg javult, bár itt is sokat rontott a nyers anyag szűnet nélküli drágulása és a sztrájkok nyomása alatt a munkabérek emelkedése. A szövetezés előnyét bizonyítja ez iparnál is három szekelyudvarhelyi cipésznek Orbán, Nagy és Tamásnak közös termelésre való társulása. A vállalat 1894-ben 16 munkással kezdett dolgozni és ma már 40 embert foglalkoztat. Azóta folyton fejlődik s ma már olyan jó hírre van, hogy alig győzi a megrendeléseket teljesíteni. E kitűnő mintaműhelyt a kamara a kereskedelmi miniszter ur jóakaratu figyelmébe ajánlja.

A csizmadia ipar szintén a csaknem kétszeresre emelkedett anyagdrágaságot szenvedte és az így fog tartani, míg el nem ismerik az ipartestület szükségességét, melynek eddig ők voltak legnagyobb ellenzői, megakasztván az alakulást, állítólag azért, hogy a szegény embernek ne kelljen még ipartestületi adót is fizetni. Ez a maradiság gátolja aztán az iparág nagyobb fellendülését, melyet mint a tapasztalat mutatja, katonai szállításokkal lehetne leginkább fokozni, mert a háromszékme gyei és marostordai szövetezett ipartestületek az 1906. évben is kaptak jelentékeny megbízásokat a m. kir. honvédség részére, az udvarhelyme gyek ettől is elestek.

A szűcsipar hanyatlak, már csak alig néhány kisiparos üzi, leginkább a falusi nép részére; a szekely ipari akció során, ennek a multban szépen virágzott mesterség megmentésére nagyobb figyelmet kell fordítani.

A szövő ipar helyzetében változás nem történt.

A kőtelverő ipar azonban válságos viszonyokkal küzd az anyagihiány miatt. Ha a kendertermelés és annak fokozása kenderáztatók létesítésével nem biztosítottak, úgy ez az iparág is mihamarabb kihál a Székelyföldön.

A malomipar kielégítő eredményt ért el; a lisztárak arányban állottak a buzaárakkal és a kereslet állandóan nagy volt.

A mészáros és hentes ipar a vágó állatok szerfelett megrágulása miatt sok nehézségekkel küzdött.

A süítő ipar is sokat szenvedett a munkások nagy követelése miatt és a házi kenyérsütés miatt jelentős iparrá nem fejlődhetett.

A szeszgyártás helyzete a jobb kukorica termés folytán javult.

Az építő ipar nagy küzdelmeket állott ki a sztrájkok és a napszámos munkások hiánya miatt; az ács ipar még nehezebb helyzetben volt.

Fürdők közül Korond kitűnő hatása gyógyvize és sósfürdője által látogatásban gyarapodik. Szováta fejlődésben tulszárnyalja az összes szekely fürdőket és 1906-ban is 17 új villát építettek. Tava'y óta vasutja is van. Élénken látogatott fürdőink még Homoród, Hargita, Lobogó és Székely Seltersz.

Háziparral megyénkben általánosan foglalkozik a lakosság és pedig jelentékeny módon agyagiparral, faiparral, kosárfonással, kőfaragással, ruházati iparral, szalma és hársfó nással, szitaszövésessel, de leginkább a szövőiparral, mely mindamellett hanyatlásnak indult, mert a folyóvizekben vagy a tavakban való kenderáztatást eltiltották és így a nép kevesebb kendert és lent termelt; a kamara kéri tehát a kenderáztatók sürgős beállítását.

A vasúti hálózat tovább fejlesztése ügyében ajánlja a kamara a következő vasutvonalak kiépítését: Marosvásárhely — Székelyudvarhely, elsőrangú vonal. Székelyudvarhely —

Csikszereda, másodrangú vonal; Székelyudvarhely — Sepsiszentgyörgy elsőrangú vonal. A jövő feladata másrészt, hogy nemcsak a Székelyföld de az ország közgazdasági érdekében a keleti nevezetes kikötők u. m. Braila, Galac, Sulina, Konstantza és Odessza forgalma is felénk tereltesék.

Pénz és hitelviszonyokban kedvező volt a helyzet, a pénzintézetek élénkebb üzleti forgalmat mutattak ki; a marosvásárhelyi „Agrár takarékpénztár” megyénkben Székelyudvarhely, Székelykeresztúron és Parajdon létesített fiókokat. A szövetezettek alakulása is egyre tart, de nem valamennyi válik be.

A jelentés végén egy függelék is van, mely a szekely ipari akcióval foglalkozik részletesen, ebben felsorolja a felkarolást érdemlő iparágakat megyénkből és pedig Székelyudvarhely: a lakatos, kocsigyártó, esztergályos, tímár, fazekas, kályhás, kőfaragó és szövőipart. Parajdon: az esztergályos, asztalos, lakatos és pokróckészítés Székelykeresztúron: az asztalos ipar, kerékgyártó és kocsikészítés, kaptafakészítés, fazekas és szitakötőipart.

Hiányzó iparágak Székelyudvarhelyt: kádár, kárpitos és pék ipar. Székelykeresztúron: kádár, szijgyártó és kötszőipar. Végül megjegyzi a jelentés, hogy a Székelyföldön nagy sikerrel volnának alapíthatók főképpen textil ipari vállalatok és pedig: gyapju és pamut-fonó és szövőgyárak, valamint len- és kender kikészítő fonó- és szövőgyárak; jó tér kínálkoznék továbbá kalapgyár, bőrgyár, ültetett talpgyár, papirgyár, vasgyár, kőgyár, lakatosárugyár, gazdasági gépgyár, márványfeldolgozógyár, üvegyár, kőedénygyár, burgonyakeményítőgyár, csirizgyár, szalámigyár, sajtgyár, gyümölcs és zöld-ségkonzervgyár alapítására.

A kamarának ezen 121 oldalra terjedő és minden tekintetben gondosan és nagy szakismerettel szerkesztett jelentése felöleli a Székelyföld összes közgazdasági viszonyait és ha felsőbb helyen méltóan és behatóan foglalkoznának vele, akkor nemcsak a Székelyföld, de megyénk közgazdasági és ipari viszonyai is erősebb fellendülést nyernének, a mi ránk nézve nemcsak kívánatos, de üdvös is volna.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy az ebzárlat kihirdetése óta egy kutyát se lehet látni az utcán;

mondják, hogy a pecért 10 korona bírságra ítélték, mert egy szabadon járó csavargó ebet elfogott; mondják, hogy a városi tisztviselők elsején pontosan kapták a fizetésüket;

mondják, hogy városunk egyik hazafias tanítózete a jövő tanévben Láng János tanár ur „Iskolai Daloskönyvét” fogja növendékeivel használtatni, melynek 41-ik lapján a magyar Gotterhalte három szólamra van letéve;

mondják, hogy a Szejkén olcsóbban lehet étkezni mint Balatonfűreden;

mondják, hogy a sétány padjait csak a felsőbb tizezreknek szabad elfoglalni;

mondják, hogy a Tennis-társaság nagy kegyesen megengedte, hogy a sétány fentartásához a polgárság is hozzájárulhasson filléreivel;

mondják, hogy városunkban több helyen is lehet kitűnően melegített fagyaltot kapni.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— Szives tudomásul. Mai lapunkat az aktuális közlemények annyira lefoglalták, hogy úgy Carolus levelének, mint sok más küldeménynek nem tud-

tunk helyet szorítani. Jövő vasárnapi számunkban azonban mindennek sorát kerítjük, addig is a beküldők szives türelmét kérjük.

— Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e hó 10 én Ugron Ákos főispán elnöklete és a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg ülését. Elnök melegen üdvözli az ülés tagjait és tudatja, hogy gróf Mikes János esperes, Sándor József és Szabó Gergely elmaradásukat igazolták, a mit tudomásul vettek.

Az alispán havi jelentéséből említésre méltó, hogy a mult hóban összesen 101 utlevél adatott ki és hogy a belügyminiszterium a farkas lakai károsultak javára 500 korona segélyt utalványozott és az elpusztult gyümölcsfák helyett új cseméteket helyezett kilátásba. Ugy az alispáni, mint a megyei árvaszéki jelentések tudomásul vettek.

Dr Lengyel megyei főorvos jelentésénél szomorú adatok merültek fel; összes nyilvános közutaink vizéből vegyelemzés miatt küldtek a kolozsvári vegytani intézethez és az onnan beérkezett jelentések konstaltálják, hogy városunk minden eddig használt vize tele van bacillusokkal és bakteriumokkal és nemcsak ivásra veszélyes, de még főzésre és mosásra is alkalmatlan. Ailspánunk azon jelentése kapcsán, hogy már megelőzőleg utasította a polgármestert, hogy a vízvezeték keresztülvitele érdekében haladéktalanul tegye meg az intézkedést, Dr Valencsik Ferenc kijelenti, hogy ez az ügy, mely a városra és polgárságra olyan terheket róna, melyet a képviselőtestület egyszerű parancsszóra ugy sem fogadhatna el, úgy volna megoldható, ha a polgármester utasították, hogy 15 napon belül tegyen felterjesztést a földm. miniszterhez, hogy a vízvezeték keresztülvitelére soron kívül sürgősen ki dje le közlegeit; készíttessék egy általános költségvetés és míg ennek előmunkálatai folynak, egy városi hivatalnok bizassék meg a lakosságot megkérdezní és kötelező nyilatkozatokat bevenni, hogy ki mennyivel hajlandó vízszükségletét megváltani és ez adatoknak birtokában meg van győződve, hogy a képviselőtestület nem fog elzárkózni, a közegészségügyre égetően szükséges intézmény megvalósításától. — Különben a képviselőtestület már utasította egyik ülésén a tanácsot, hogy kérelmezzen a földmívelésügyi miniszternél a vízvezeték ügyében, de ő meg van győződve, hogy e kérelem a mai napig sem terjesztetett fel.

A közigazgatási bizottság Dr Valencsik indítványát elfogadja és az Árpád valamint a Szentimreutcai felső kut azonnali elzárását elrendeli.

Mezei Ödön jelenti még, hogy a vasúti állomáson tul egy kitűnő, bőforrásu, egészséges viz van és erre felhívja az érdekeltek figyelmét.

A közegészségügy általában javult; 50 beteg közül 41 meggyógyult, 5 meghalt, 4 ápolás alatt van; a tifusz is szűnőben van; a városban ápolnak még 5, a kórházban 1 tifuszbeteg.

Ember János kir. tanfelügyelő jelentését tudomásul vették; de ennek kapcsán szóba került a homoródmási iskola szomorú állapota, a hol egy 14 gyermeknek alig alkalmas tanhelyiségbe 56 gyerek zsufoltatott be; az összesen 400 tankötelezett gyermek tanítására 4 tanerő áll rendelkezésre. Dr Kovácsy Albert ezzel összefüggésben a helybeli községi iskolára is felhívja a figyelmet. Elnöklő főispán részletes tájékoztatás után kijelenti, hogy ha erről a tanfelügyelőség már egyenes jelentést tett volna nála, ő eddig szorgalmazta volna személyesen az ügyet a közokt. miniszteriumnál és kéri a bizottság tagjait, hogy ha bárhol ilyen szembeszökő, egészségtelen állapotok felmerülnek, tegyenek hozzá egye-

nes jelentéseket. Ezuttal elhatározott, hogy mindkét iskola ügye sürgősen az illető miniszterium elé terjesztendő, hol elnöklő főispán is majd személyesen interveniál.

A kir. pénzügyigazgatói jelentésnél Dr Kovácsy Albert szólalt fel, hogy tudomására jutott, miszerint egyesektől és különösen izraelita hitvallásuaktól azon a címen, hogy 4 koronán felüli hitelt adtak, megvonatott az italmérsi engedély, egyszerű egyoldalú feljelentések alapján anélkül, hogy a másik érdekelt fél is meghallgattatott volna.

Ugron Ákos főispán remekül rögtönzött válaszában reflektált erre. Kijelentette, hogy neki nemcsak hivatalos állásából, de emberi egyéni érzelmeinél fogva is kötelessége a szekely nép érdekét minden vonalon megvédeni, azonban e törekvésben épen a fennálló törvények is támogatják. Igenis tudomása van róla, hogy a népet mindenféle uszorás eszközökkel sanyargatják és ha ő ezt vakon eltűrné csakhamar bekövetkeznének annak az ideje, hogy az ilyen törvényellenes adósságokért egész szekelyfalvak kipusztíttatnának; kijelenti, hogy hozzáérkezett panaszokból tudomására jutott több italmérvő vizsgálata, azok vizsgálatot tartanak. A mennyiben 4 korona korcsmahitel tömeges átlépése beigazoltatott az iratokat pénzügyigazgatósághoz áteszik Ha pedig váltóval vagy szerződés blankettával fedezett uszora vétség jelenségei mutatkoznak törvényszékhez teszik át.

Konkrét esetül felhozza, hogy egyik községünkben, a hozzá érkezett és beigazolt jelentés szerint 1 liter pálinka áráért egy kiállítatlan váltót irattak alá a fogyasztóval, mely váltót aztán 100 korona értékre egészítették ki. Ezért adta ki a szigorú utasításokat, hogy az ilyen váltóuszorák a büntető törvényszékhez tessenek át. Támadástól nincs oka félni, mert ő már az izraeliták emancipációja kérdésének idején is, az egyenjogúsítás mellett szavazott, ami azt bizonyítja, hogy tetteiben, meggyőződésében soha felekezeti szempontok nem vezették és nem is fogják vezetni soha. De hogy Gagyan és Márfalván a lakosság kérelmére a korcsmák elhelyezését elrendelte, ezt törvényes alapon tette, mert a korcsmák a templomokkal szemben alig 7 méternyire voltak és nagyban hozzájárultak a nép erkölcesinek eldurvulásához. Elérkezett az ideje, hogy a szekelységet ne engedjük a lejtő szélére, az uszorasok körmei közé jutni és ezt a büntő a szekely nép jól felfogott érdekében üldözni fogja felekezeti különbség nélkül. Ő nem antiszemita, sőt ha izraeliták jönnek hozzá jogos panaszaiakkal, azokat egyforma erélyvel a törvény és szabályrendeletek szerint iparkodik elintéztetni. A főispán egyenes, őszinte és meggyőző kijelentését zajos helyesléssel fogadták. A királyi ügyész, főmérnöki, állatorvosi és közgazdasági jelentéseket tudomásul vették.

Ádám Albert főjegyző jelentését tudomásul vették.

Dr Sebessy János aljegyző önma-ga ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelését kéri, mert sérelmet talál abban, hogy mint vizjogi referenstől, Kenessey Béla brassyói kulturmérnök panaszára, a vizművek elintézését másnak osztották ki. Ádám Albert főjegyző felvilágosító megjegyzései és az ügynek elnöklő főispán által történt részletes ismertetése után egyhangulag elhatározott, hogy a vizsgálat nemcsak saját kérelmére, de hivatalból is megindítandó és ennek összközlésével Dr Damokos alispán bizott meg.

Dr Majtényi Miklós, Dr Sebessy János, a kir. főmérnök és kir. pénzügyigazgató még előterjesztett jelentékelenebb ügyei felett hoztattak érdemleges határozatok és ezután elnök az ülést kevéssel 12 óra előtt be-kesztette.

udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főképviselete Betegh Pál és Társa cégénél Kocsay-utca 31. sz. a. van. Megbízható tekintélyes egyének, kik községükben képviselőket vállalni hajlandók, sziveskedjenek a főképviseletnél ezen szándékukat bejelenteni

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVEVNYTÁRSASÁG

A KOSSTYH FERENC által alapított

las
eln
tar
sét
ség
nyo
lin
vet
me
röl
16
17
dö
igy
áll
vél
zel
tak
sze
vaz
áll
kar
A
sor
vét
las
Czi
nen
jos
má
Mik
téz
val
dez
évi
elé
nis
sze
ala
nás
löm
eng
kis
kos
nyé
dez
egy
hog
tart
tisz
vás
Azo
Ugr
lenz
tákn
len
A f
ma
hel
san
err
A
fell
K e
céll
Az
g. e
rák
Bal
kely
rili
tem
juh
let
ván
beh
sza
Sza
zse
Pál
Vár
adta
lent
sár
gaz
péc
vét
tag
foly
Alb
Per
véd
Vio
az
tatt
dig
ny
óral
vég
fejl
Áko

Gazdasági Egyesületünk választmánya Ugron Ákos főispán, e. elnök vezetésével hétfőn délelőtt tartotta meg július havi rendes ülését, melyen Dorner Béla kirendeltségi vezető, Meiszner Ernő állattenyésztési felügyelő és Czirmes Bálint gazdasági szaktanár is részt vett. Hlatky Miklós titkár jelentését, mely a hőgyészi vásár eredményéről szólt, tudomásul vették. E szerint 16 drb tehenet 10140 K és 3 drbot 1730 K értékben vásárolt a kiküldött bizottság. A költség 900 K s így az összes kiadás 12770 K. Az állatok első sorban Székelyudvarhely városi, másodsorban a közvetlen közelben fekvő lakosok között osztattak ki az üléseken eldöntött tervezet szerint. Jegyzőkönyvi elismerést szavaztak Szöllősi Samunak, hogy az állatokat ingyen szállásolta el és takarmányozásukról is gondoskodott. A sepsiszentgyörgyi székely kiállításra leendő minél számosabb részvételt céljából helyi bizottságot választottak Ugron Gáspár elnökle alatt: Szabó István, Sebesi János, Czirmes Bálint, Meiszner Ernő, Dorner Béla, Zonda József, Daniel Lajos, Dr Demeter Lőrinc, Gálffy Kálmán, Szabady Tivadar és Hlatky Miklós titkár tagokkal. Felhívást intéztek a közönséghez a kiállításban való részvétel iránt. A kiállítás rendező bizottsága a bejelentéseket f. évi augusztus 1-ig fogadja el. Megelégedéssel vették tudomásul a miniszteri kirendeltség átiratát, mely szerint az országos állattenyésztési alaphól kérelmezett 100.000 koronás kölcsönt 2 százalékos kamatkülböztetéssel a földmívelési miniszter engedélyezte és hogy ebből nemcsak kisgazdák, hanem olyan középbirtokosok is részesíthetők, akik állattenyésztési telepeket akarnak berendezni, de erre költségük nincs, ha egyébként biztosítékot nyújtanak arra, hogy a tervbe vett tenyésztést fönntartani tudják. Szóba került, hogy tisztán nyugati pirostarka teheneket vásároljanak az egész összeggel. Azonban Pálffy Dénes, Szabó István, Ugron Gáspár és Betegh Pál ellenző felszólalása után, kimondották, hogy a fajta megválasztását a jelentkezők kivánságától teszik függővé. A folyó év őszén tartandó szarvasmarha díjazás helyét Székelyudvarhelyben állapítván meg, kapcsolatosan baromfiállítását is rendeznek s erre az egylet 50 koronát adományoz. A földmívelésügyi minisztert pedig felkérlik segélyezésre és legalább 1000 K értékű baromfi vásárlására. Ugyane célból a kirendeltséget is megkeresik. Az O. M. G. E. és a csongrád megyei g. e. átirata a mezőgazdasági kamarák ügyében véleményezésre Czirmes Bálint szaktanárnak kiadtattak. Székelyudvarhely városnak évenként április 10., 11. és 12-én, valamint szeptember 28., 29. és 30-án tartandó juhvásárai engedélyezését az egyesület melegen pártolja. A városi vásár, piaci, állatvásártéri helypénz és behozatali illeték szedéséről alkotott szabályrendeletet: Szabó István, Szabó Gábor, Máthé Pál, Zonda József, Szöllősi Samu, Dorner Béla, Pálffy Dénes, Hlatky Miklós és Dr Váró Géza tagokból álló bizottságnak adták ki sürgős tanulmányozás s jelentéstétel végett. A szerb tövis irtásáról szóló földm. min. rendeletre a gazdaközönség figyelmét, valamint a pécsi gazdakongresszuson való részvételre és a kiállítás látogatására a tagokat felhívják. Kisebbségi fontosságú folyó ügyek elintézése után, Sándor Albert székelyandrásfalvi birtokost, Persián Jánost, Dr Vass Lajos ügyvédet, Czirmes Bálint szaktanárt, Viola Miklós és Szász Elek tanítókat az egyesület rendes tagjai sorába iktatták. Szabó István indítványára pedig kimondották, hogy a választmányi ülések szeptember hóig reggel 8 órakor kezdessenek. Ezzel az ülés véget ért.

Az Udvarhelyvármegyei Iparfejlesztő bizottság e hó 8-án Ugron Ákos főispán elnökle mellett ülést

tartott, melyen mindenképp határozatba hozott, hogy a megye a következő tárgyakkal vesz részt a Sepsiszentgyörgyön szeptember hónapban tartandó „Székely kiállításban“.

I. Háziipari tárgyak. a) Székelyalaktrészek felgyártmányban (tengely, rud, agas, lajtorja, küllő, kerékfej, löcs nyújtó, szán kocsolya stb); b) gazdasági eszközök (járóm, villa, gereblye lapát, seprő, szerkesztvények, talicska, lajtorja stb); c) faedények és más házi eszközök (eseber, veder, fatál, tányér, lapító, kanál, teknő, széklyab, turóhorító, sórtartó stb); d) butorok (tulipános láda, asztal, szék, kanapé, fogas stb); e) szalmából, gyékényből, vesszőből font tárgyak (kosarak, kasok, pincetok, szalmakalap, méhkas, szotyor, labtörő, gyékény stb); f) agyagipari tárgyak (tégla, cserép, különböző edények); g) szőttemények gyapjuból, kenderből, lenből, pamutból, ruházati cikkek stb). (A háziipari tárgyak készülő felben is bemutathatók.)

2. Természeti kincsek. Iparilag értékesíthető ásványok. kőzetek természetes állapotban és feldolgozva; bányatermékek; faragásra alkalmas kővek (mésző, márvány, aragonit, homokkő, serpentin, szienit, ditroit, trachit stb); különböző vas- és más ércék; agyagfajták; üveggyártáshoz való anyagok; kősző, kőszén, barnaszén, turfa, kátrány, nyers petroleum stb); ásványvizek, gyógyvizek; székely fürdők berendezése fényképekben, rajzokban, mintákban bemutatva; praeparált növények, állatok a Székelyföld területéről; erdőipari termékek részben vagy egészen feldolgozva, különböző fanemek mintakorongokban; faipari telepek üzleti berendezése (térképek, rajzok, fényképek stb); a Székelyföld egy vagy más tekintetben jellemző tájékról fényképfelvételek, rajzok, metszetek, festmények.

Elhatározottak, hogy az összes megyei közigazgatók felszólítandók, hogy a termelőktől a kiállítandó tárgyakra vonatkozó adatokat szerezzék be. A tárgyak elszállításáról, kiállításáról, elhelyezéséről a bizottság gondoskodik; miután azonban erre megfelelő alap nincs, a szükséges költségekre a kereskedelmi miniszteriumtól 500, a földmívelésügyi miniszteriumtól 1000 korona segélyt kérnek.

Felhívást intéznek a vármegyében a három főiskolához és az egész érdeklődő közönséghez, hogy a kiknek a kiállítandó tárgyak körébe tartozó ipari termékei vagy természeti kincsei vannak, azokat bocsásák készséggel az iparfejlesztő bizottság rendelkezésére. A felhívást lapunk vasárnapi számában közöljük egész terjedelmében.

A tárgyak rendezése, csomagolása és kiállítására Solymossy Endre elnökle alatt: Hargita Nándor, Ember János és Barsay Károlyból álló szűkebb bizottságot küldöttek ki.

Salamon Kálmán faszobrásznak kérésére 100 korona segélyt feltételeken megszavazták, a mennyiben a kereskedelmi miniszter megengedi, hogy a pécsi kiállítás megtekintésére küldött összeget a sepsiszentgyörgyi kiállítás támogatására fordíthassák.

A sepsiszentgyörgyi kiállítás megelőzőleg, a kiállítandó tárgyakból a vármegyéjénél, csekély belépti díj mellett helyi kiállítást rendeznek. Ezek volnának főbb vonásokban az iparfejlesztő bizottság határozatai a „Székely kiállításban“ való részvétel ügyében. Most már csak arra kérjük az érdeklő és érdekelt feleket, valamint vármegyénk közönségét is, hogy vállelve törekedjünk bebizonyítani, miszerint megyénkben a háziipar minden tekintetben fejlesztésre képes és a legmesszebb menő támogatásra érdemes.

A kacsa. Egy fővárosi lap nyomán már több erdélyi lapban is megjelent a hír, hogy vármegyénk köztisztviselőinek és szeretetnek örvendő

főispánját Ugron Ákost, hasonló mértékben Marostordamegyébe nevezék ki. Illetékes helyről szerzett információk alapján kijelenthetjük, hogy ez a hír csak hírlapi kacsa és minden alapot nélkülöz, a minnek mi csak örvendeni tudunk, mert a mi vesztésünk mindenestre nagy lett volna, ha vármegyénk agilis és a székely ügyekért lángoló lelkesületű főispánját ilyen hirtelen más megyének kellett volna átengednünk. Mint legújabbban értesültünk a kormány Marostorda vármegye új főispánjának személyében már megállapodott és Pozsonyi Gábor marosvásárhelyi kir. táblabíró fogják kinevezni, a ki a nemzeti küzdelem idején vezére volt a marostordai ellenzéknek.

Személyi hír. Balásy Dénes székesfővárosi felsőkereskedelmi iskolai tanár, lapunk kiváló munkatársa, a nyári szünidőre hazaérkezett Bethlenfalvára és látogatásával szerkesztőségünket is meglátogatta.

Erdélyrészi vásár. Pénteken július 12-én Berkenyes Retteg; 13-án Csikszereza, Medgyes, Pojána; 14-én Soósmező; 15-én Uzdiszentpéter; 17-én Gyergyóditró; 18-án Szilágy-nagyfalu; 20-án Zám; 22-én Kovászna.

Bucsu korlátozása. Gróf Majláth G. Károly, erdélyi római kath. püspök ez évi IV. szám alatt körlevelet intézett a püspöki megye pap ságához, az egyházi bucsuünnep korlátozása tárgyában. Udvarhelyvármegye alispáni hivatala a körlevélnek a közigazgatási hatóságokat érdeklő részeit az illetékes egész terjedelmében közölte és egyben értesítette, hogy azon irányban, miszerint az országos vásárok a bucsuünnepkel egy napra ne essenek, az egyházi hatóság által a bucsuünnep napjának áthelyezésével az intézkedések már megtették és hogy bucsu napján az ilyen alkalommal rendezni szokott táncvígalmak engedélyezését a jövőben betiltja.

A tanítók eskütétele. Ország-szerte most folyik a tanítók eskütétele az új tanítói törvény alapján. Az előmunkálatokat megyénkben Chalupka Rezső kir. tanfelügyelői tollnok e hó 9-én fejezte be. Ezek szerint az oklándi és keszturi járásban a nem állami összes tanítótag, az új törvényben előírt esküt e hó 15-én teszi le és a kir. tanfelügyelőség megbízottaitként, a járási főszolgabírák veszik ki az esküt. Az udvar helyi járás tanítótagja a kir. tanfelügyelőség előtt teszi esküjét és pedig a következő sorrendben: e hó 15-én a római katolikus, 16-án a községi, 17-én az ev. református tanítótag; a nevezett napokon mindig délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében. Mint egyházmegyei főhatósági kiküldöttek az eskütételnél fungálnak: nagytiszteletű Vajda Ferenc ev. ref. lelkész a reformátusoknál és ő méltósága gróf Mikes János esperes képviselőtében Soó Gáspár kath. gimn. igazgató a katolikusoknál. Miután az új törvény értelmében a fizetési nyugtákat a kir. tanfelügyelőségnek láttamozni kell, a láttamozás pedig az eskü letétele előtt törvényellenes lett volna, — az összes tanítótagok nyugtáit az eskütétel után láttamoztatnak és júliusi illetményeik folyósíttatnak.

Adomány a tanszermuzeumnak. Az udvarhelyvármegyei tanítóegylet népiiskolai tanszermuzeuma részére a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa 1 köf. könyvet (a tanács V. évi jelentését); a Marosvásárhelyi Székely Társaság újabb 5 kötet könyvet (saját kiadványait); Dr Fenyvesi Soma orsz. központi hitelszövetkezeti igazgató, továbbá Dolinay Gyula budapesti író és Biró Sándor karánsebesi áll. elemi iskolai tanító, mint szerzők, 1—1 köf. könyvet adományozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. Chalupka Rezső, osztályelnök.

Halálozások. Nagy Sándor, Gyepes községi népiiskolai tanító és uni-

tárius énekvezér, életének 50. évében, 25 éves tanítói szolgálat után e hó 7-én este fél hét órakor jobblétre szenderült. Temetése Gyepesen kedden délután 1 órakor ment végbe gyászoló családja és nagyszámu közönség részvéte mellett.

Dr Madarász Imre ny. ezredorvos folyó hó 9-én reggel életének 65-ik évében váratlanul elhunyt Homoródfürdőn. A megboldogult hült tetemét tegnap d. u. 5 órakor a rom. kath. egyház szertartása szerint általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra városunkban.

A székely hazipar fejlesztése. A múlt hó elején Székelykeresztúron egy 2 hónapig tartott csipkeverő tanfolyam zárult be, melyről érdemes lesz egyetmást elmondani. E tanfolyamot az udvarhelymegyei iparfejlesztő bizottság segélyezésével Simó Ágnes okl. ovónő nagy buzgalommal és odaadással, páratlan ügyességgel vezette. Nevezett bizottság 100 koronát utalt ki segélyképpen oly célból, hogy ezzel a szükséges eszközöket beszerezni lehessen s ezáltal a jelentkezők ingyenes tanításban részesüljenek s így elérni azt, hogy ez a kiválóan értékesíthető és könnyen kezelhető munka, mint házi ipar minél szélesebb körben terjedjen. Tudjuk, hogy megyénk háziipara pang. Ennek előmozdítására minden alkalmat meg kell ragadni. Hogy a tanfolyam rendezése nem bizonyult hiábavalónak, ezt az alábbiak igazolják. A tanfolyamra Székelykeresztúrról mintegy 56-an jelentkeztek. A rendelkezésre álló összeg azonban kevésnek bizonyult ennyi jelentkező ellátására s így csak 30-at lehetett foglalkoztatni, a többi kénytelen volt visszamaradni. E nagyszámu érdeklődés eléggé bizonyítja, hogy nem hiába való volt az az akció, melyben legelőször is városunk érdemes állami polg. leányiskola igazgatója Schiller Irma eszméje valósult meg és a mely Ugron Ákos nemeslelkű főispánunk szives pártfogása mellett jöhetett létre. — Buzgó lelkekben sehol nincs hiány, csak tovább kell haladni a megkezdett uton. Kenyeret, munkát a népnek! Minden erre vezető alkalmat meg kell ragadni. Társulni, szövetkezni, alakulni kell. Nem kell abba hagyni a megkezdett munkát. Fel kell hívni az egyesületek, társulatok figyelmét ezen munkára; kívánatos volna ilyen tanfolyamokat rendezni mindenfelé, hogy terjedjen a nép között s így pártolva a hazai ipart, kiszorítsuk a külföldi selejt árúkat. Hisz ez az iparág kizárólag a külföld kezében van, mit mi még drágán fizetünk meg. Székelykeresztúron a rövid tanfolyam befejeztével a gyönyörűen készült csipkékből kiállítás is rendeztek, mely legjobban bizonyította ugy a tanítónő, mint a tanítványok ügyességét. Lapunk egyik számában már jeleztük, hogy városunkban is készül egy ilyen csipkeverési tanfolyam és itt ismételtén felszólítjuk városunk polgárságát, hogy leánygyermeküket e kiválóan fontos háziipari képzőmunkára kiképeztetni el ne mulasszák, annál inkább, mert a tanítás oly csekély összegbe kerül, hogy azt a legszegényebb család is meg tudja fizetni. Jelentkezhetni a polgármesteri hivatalban, vagy a megyeházánál az iparfejlesztő bizottság jegyzőjénél.

Az ördög szekere. Merza Lajos kir. tanácsos és neje, özv. Dr Farkas Gézánéval Kolozsvárról Szovátára rándultak automobilon és városunkon is átutaztak hol a Budapest szállodában rövid pihenőt tartottak. A négyülékes, kényelmes, remek kivitellű automobilonak természetesen sok bűmulója akadt, és mikor a Kossuth-utcán megállt, egész csődület képződött körülötte, — mert ilyen lö nélküli száguldó ördögsekeret nálunk csak nagy ritkán lehet látni.

Kereskedelmi és iparkamarai tagválasztás. A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara tagjait közelebről újra választották. Ezuttal városunkból a kereskedők közül: Gyertyánffy

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVEVŐTÁRSASÁG
A KOSSUTH FERENC által alapított
udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főképviselete Betegh Pál és Társa cégénél Kossuth-utca 31. sz. a.
van. Megbízható tekintélyes egyének, kik községükben képviseletet vállalni hajlandók, szíveskedjenek a főképviseletnél ezen szándékukat bejelenteni

Eladó malom.

A székelydályai **2 kövű simaórló benzinmotoros malom** — elköltözés miatt — azonnal **haszonbérbe** vagy **örökáron eladó**. Értekezni Kandó Ferencnél Székelydályában lehet.

Gábor és Haáb Márton, az iparosok részéről Benedek Géza és Betegh Pál választottak meg iparkamarai tagoknak. Tudomásunk szerint hatóságunk a kamarát a választásról idejében értesítette, de a megválasztottak egy része az e hó 9 én tartott ülésre nem hivatott meg. Vajjon miért!?

— **A női zenekar**, mely a közönség általános elismerése és tetszése mellett mult szombat óta esténként a Koronay kertben hangversenyez, ma csütörtökön este rendezti utolsó hangversenyét válogatott műsorral. A kitünően szervezett 10 tagból álló zenekar ittműködése alatt minden tekintetben rászolgált a közönség pártfogására és megérdemli hogy utolsó hangversenyét számosan látogassák

— **Fülei Szántó Lajosról**. Az ország legnagyobb szaklapja, a „Köztelek” mely az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye az alábbi elismerő sorokat írja jeles székely poétánkról, lapunk kitünő munkatársáról: E lap hasábjain nem szoktunk a költőkkel foglalkozni és ime mégis kötelezőszerűleg kivételt teszünk, mert a Fülei Szántó Lajos könyve tulajdonképpen a Székelyföld gazdasági bajainak rimés története. A jeles poéta és jó gazda nem a divatos röpirat formát választotta a székely nép ezerféle bajának megismertetésére, hanem gyönyörű versekben mondja el azokat. Egy akadémikus bácsitól hallottam az első hirt a „Székelyföld” verskötetről. Azt hittem, hogy dicséretét visszafelé kell érteni úgy székely góbésan, de a további szavakból csakugyan éreztem, hogy nem tréfál. Egy öreg fehérhajú akadémikus elismeri, hogy van jó poéta is! Ez a legszebb dicséret a verselőnek. Különösen becsessé teszi Fülei Szántó Lajos verseit az a sok gazdasági vonatkozás, melyeket gyakorlati tudásból merítve, füszerképpen használ verseiben. Kendermivelés, fonás, szövés, valamint a szántás-vetés minden alakjában, a földmivelő nép élete egész valóságában. És milyen gyönyörű versek mégis. El lehet mondani róluk, hogy a ki elolvasta, mindjárt meg is tanulta. A „Székelyföld” c. verskötetnél híresebbek jelentek meg, de a magyar néplélek, népszokás és munkakört hűbben szében évtizedek óta nem festették le virágos szavakkal, mint Fülei Szántó Lajos. (Ára 2 korona. Megrendelhető az írónál, Budapest VI, Aradi-utca 16. és Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyen.

— **Az algyógyi mintagazdaság** megtekintésére az udvarhelymegyei kiránduló csoport vasárnap indult el Székelyudvarhelyről Dorner Béla kirendeltségi megbízott vezetésével. A csoport közel száz tagból állott és Segesvárt gyülekezett össze.

— **Uj fogyasztószövetkezet**. A Magyar Gazdaszövetség, legutóbb Atyhán Udvarhelymegyében szervezett a „Hangya” központhoz csatlakozott fogyasztási és értékesítő szövetkezetet; az új szövetkezet, mint rendes tag belépett a Magyar Gazdaszövetségbe is.

— **Nyugalomba vonult tanár**. A székelykereszturi unitárius gimnázium ez évi „évváró ünnepélyén” bucsuzott el Gombos Sámuel gymn. tanár 40 évi buzgó és eredményes működése után az intézettől, kartársaitól, tanítványaitól és a nagy közönségtől. Bucsú-beszédének hatása alatt a könyv a szívek mélyéből előtörő lelkesedéssel összefolyt az arcokon. Talán érezte is a szeretet rajongását, s láthatta az ifjúságnak arcán kicsattanni a lelkesedésnek azt a márciusi pirját, melynek fényével, mint a történelem tanára ő ara-

nyozta be lelki világukat. Az ő nyugalomba vonulásával az intézet dicsőségének ékszeréből kitérik a legtisztább drágák. Mert benne egy oly embert fog nélkülözni az intézet, ki az önérdéket soha sem helyezte előtérbe a közérdek rovására, hanem lelki világának nemes egyszerűségével zajtalanul munkálkodott, mint alkatrésze, előmozdítója, oszlopa az intézet fejlődésének, melynek soráért szíve egész melegével aggódott, s jövőjén léte összes gyökérszálaival a legforróbban csüngött. Engedje a gondviselés, hogy az intézetnek főgymnáziummá való kifejlesztését megérje, s mindig előttünk járva, nemes és tisztelt alakja még számos éven át diszítse a vármegyei közéletet.

— **Megérdemelt nyugalom**. Sándor János és Gombos Sámuel, a székelykereszturi unitárius gimnázium érdemes, kiváló tanárai, 35 évi nehez és fárasztó, de mindég lelkiismeretesen letöltött szolgálatuk után a jól megérdemelt nyugalomba vonultak.

— **A székelykereszturi gimnáziumnak** 8 osztályra való kibővítése és újra építési ügyében az unitáriusok „Egyházi képviselő tanácsa” rendkívüli gyűlést tartott, melyen a tanács 9 szavazattal 4 ellenében az iskola kibővítését és újra építését határozta el.

— **Csendélet Fiafalván**. A fiatalvi legények hétfőre virradó éjjel különös jókedvben voltak. Ordítóva jártak be a falu utcáját s mintegy 30 háznál a kapukat és üléseket az utcára széthányták. Tölgfagerendával az utat is eltorlaszolták, szóval mindent elkövettek, amiből látható, hogy a pálinka valóságos állattá változtatja még a legszelidebb embert is. Pál János őrvezető a tetteseket Lőrinczi Domokos, Demeter Mózes, Lőrinczi Ferenc és Takács Lajos személyében kiderítette s nevezetteket az illetékes hatósághoz feljelentette.

— **Késelés az anyósért**. Ujszékely községben Ötves János vadházasságban élő szeretőjével hétfőn összeszólkalkozott Cimzetes „anyósa” közbelépett s rabló és gyilkosnak titulázta, mire Ötves dühében irgalmatlanul nyakon ütötte. Estefelé Harinku József, aki már emberölésért és súlyos testisértés miatt büntetve volt, megjelent Ötvesnél, hogy az „anyós” miatt bosszút álljon. Kést ragadott és Ötvest szíve táján annyira megsebesítette, hogy most a segesvári kórházban élet halál közt van. A vérengző Harinkuta csendőrség a bíróságnak átszolgáltatta. Ott sem mutat semmi megbánást, sőt azt sajnálja, hogy Ötves azonnal meg nem halt.

— **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűlésének** központi választmánya Kölber Alajos kocsigyáros elnöke alatt legközelebb tartotta meg rendes havi ülését. Katits Antal igazgatói jelentéséből örömmel vették tudomásul, hogy egy munkások, mint az önálló iparosok, kereskedők, tisztviselők, tanítók stb. mind nagyobb számmal csatlakoznak ezen legjelentékenyebb munkásjelölti intézményünkhöz, ami kitünik abból, hogy a folyó év első felében 10200 új tag iratkozott be, akikkel a rendes fizető tagok száma az ötvenzert felülhaladta. Az egylet vagyona a mai napon 2,675 000 korona, mely vagyon folyvást emelkedik. Az egylet kiváló jótékonyágának bizonyítására fölemeljük, hogy jelenleg 210 rokkant és elaggott munkást lát el az egylet heti 8:40-től 12:58 koronáig terjedő állandó segítséggel, ezenkívül 57 árva részest neveltetési járulékból. A segélyezésre kifizetett összeg a 145 ezer koronát meghaladja. Az egylet ötezer korona évi állami támogatást

kap. Legközelebb Kőbányán, Baglyas-alja-bányatelepen, Rácmiliticsen és Adonyban alakulnak ily fiókpénztárak s ezek száma 166-ra emelkedett. Az egylet központi irodája Budapesten, VIII, József-utca 23. szám alatt, saját házában van.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Carolus — Budapest. Tárgyalmasz miatt jövőre maradt. Köszönjük.
Szentmihályi vértanuk. Megkésve kaptuk, vasárnapra marad.
Többeknek. A míg sorát keritjük szíves türelmüket kérjük.
Ebzárlat. Vasárnapi lapunkban közöljük.

379—907. szám vhtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhiré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. 5573. számú végzése következtében Dr Viola Sándor székelykereszturi ügyvéd javára Király Dénes etédi lakos ellen 178 K s. jár. erejéig 1906 évi december hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 970 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 cséplőgép, 1 szorórosta, 2 ló, 1 csikó, 1 szekér, 1 asztagbuza és széna nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 2644 számú végzése folytán 178 K tőkekövetelés, enné: 1906 évi január hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltódíj és eddig összesen 107 K 96 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Eted községében alperes lakásán leendő eszközösére 1907. július 17-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-

többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Székelykeresztur 1907. június 29 én.

SZALONTAI ALBERT
kir. bir. végrehajtó.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

5421—1907. ügyszám v. t.

Hirdetmény.

Marosvásárhely sz. kir. város tanácsa közhirre teszi, hogy Vallás és Közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Ö Exellentiajának 54372—907. rendeletével Marosvásárhelyen felállítani engedélyezett községi felső kereskedelmi iskola első osztálya 1907. évi szeptember 1-én megnyílik, illetőleg abban a tanítás a jelzett időben kezdetét veszi.

Beíratási díj 10 K és az évi tandíj 100 korona.

Az intézet mellé jövő 1908.9. tanévben internatus fog létesíteni. Az iskola megnyitására, illetve az intézetbe való felvételre vonatkozó kérdésekre addig is, a míg az igazgatói állás betöltetnek a városi tanács ad felvilágosítást.

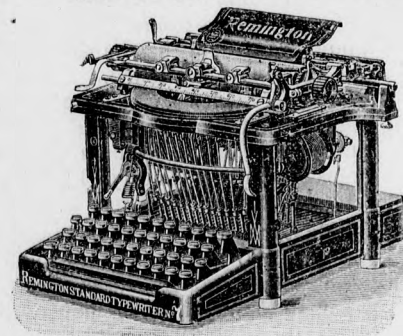
Marosvásárhely sz. kir. város tanácsának 1907. június 25 én tartott üléséből.

Dr Bernády György s. k.
polgarmester.

Világhírűek az eredeti

Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrásy-ut 12.
Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláré lementendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógépünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek

Budapest, VI., Andrásy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székelyföldi főképviselet, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkellék eredeti árakban kapható: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.